

TRUNG ƯƠNG ĐOÀN
TNCSS HỒ CHÍ MINH

BỘ LAO ĐỘNG -
THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI

CẨM NANG
CHỌN NGHỀ
&
VIỆC LÀM

Nhà xuất bản Thanh Niên

CẨM NANG
CHỌN NGHỀ
— & —
VIỆC LÀM

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	03
Phần 1. Cùng bạn chọn nghề	05
Phần 2. Cùng bạn tìm việc làm	19
Phần 3. Cùng bạn khởi nghiệp	41

LỜI NÓI ĐẦU

Thế giới nghề nghiệp vô cùng phong phú và đa dạng. Khẳng định và thành công trong nghề nghiệp, việc làm là ước mơ chính đáng của rất nhiều thanh niên. Được làm những công việc mình yêu thích, đam mê và cống hiến sức lực, trí tuệ của tuổi trẻ cho sự phát triển của ngành nghề mà mình theo đuổi là sự khát khao của bao bạn trẻ. Song, thực tế thật khó để chọn lựa cho mình một ngành nghề phù hợp.

Làm thế nào để phát huy được sở trường, sở thích của bạn để chọn nghề? Làm thế nào để nhận biết giá trị của bản thân? Học nghề gì? Học ở đâu? Liệu rằng bạn có điều kiện để theo học nghề không? Những việc gì nên làm để có thể học nghề và có việc làm? Bạn muốn tìm việc làm hay tự mình khởi nghiệp, lập nghiệp... Đây luôn là những trăn trở của rất nhiều bạn trẻ.

Thấu hiểu và chia sẻ những lo toan đó của các bạn trẻ, chúng tôi biên soạn quyển sách Cẩm nang chọn nghề và việc làm. Nội dung cẩm nang gồm 03 phần:

- Cùng bạn chọn nghề.
- Cùng bạn tìm việc làm.
- Cùng bạn khởi nghiệp.

Hy vọng rằng với cuốn cẩm nang này, các bạn sẽ có thêm thông tin, có thêm kinh nghiệm để chọn cho mình một nghề nghiệp phù hợp, tìm được công việc như ý và thành công trong quá trình lập thân, lập nghiệp.

Dù đã hết sức cố gắng, song chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót. Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến góp ý, phê bình chân thành của các bạn qua email: sangtaotre09@gmail.com.

Xin chân thành cảm ơn!

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

PHẦN 1

CÙNG BẠN CHỌN NGHỀ

05

CẨM NANG CHỌN NGHỀ VÀ VIỆC LÀM

Chọn một nghề
nghĩa là chọn cho
mình một tương lai.
Chọn nghề sai lầm là
đặt cho mình một
tương lai không thật
sự vững chắc

ƯỚC MƠ

Hãy mạnh dạn liệt kê những ước mơ của bạn, kể cả muốn trở thành nhà văn vĩ đại như Vic-to Huygô hay nhà du hành vũ trụ như Phạm Tuân, hay nữ ca sỹ nổi tiếng Mỹ Tâm.

Nhiều bạn muốn trở thành giáo viên, bác sỹ, kỹ sư, công nhân kỹ thuật cao, cô nuôi dạy trẻ, dược sỹ, chủ doanh nghiệp, lái xe, lái máy bay, tiếp viên hàng không, thiết kế thời trang, họa sỹ, nhà văn, cầu thủ bóng đá, nhà kinh tế học, người trồng hoa, chủ nhiệm hợp tác xã nông nghiệp...

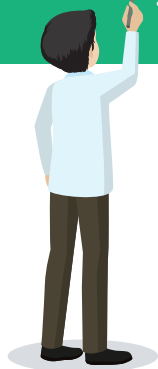
Các bạn cứ thoải mái mơ ước, vì theo thống kê có gần 2.000 nghề nghiệp khác nhau cơ đấy.

Cuốn cẩm nang này sẽ giúp bạn so sánh ước mơ với năng lực thực sự của mình để chọn công việc thích hợp

✓✗ MẶT MẠNH VÀ YẾU

Mặt mạnh và
mặt yếu của tôi?

Hãy dùng giấy và bút, liệt kê làm hai cột các mặt mạnh và yếu của bạn, do bạn tự nhận xét hoặc những người thân, bạn bè đánh giá bạn

VÍ DỤ

✓ MẠNH

Làm việc có kế hoạch, hòa đồng, dễ hòa nhập, kỷ luật cao về giờ giấc...

YẾU ✗

Nóng tính, luộm thuộm, chóng nản...

Sau đó, hãy chốt lại mỗi loại “mạnh”, “yếu” 3 đặc điểm mà bạn cho là cơ bản nhất.

Điều đó sẽ giúp bạn hiểu mình hơn và biết cách hoàn thiện mình trong tương lai.

HÃY NHỚ

Biết được mặt “yếu” của mình chính là một mặt “mạnh” của mình.

SỨC KHỎE CỦA BẠN

Sức khỏe đảm bảo hoàn thành công việc

- Thị lực
- Thính lực
- Độ bền (dẻo dai)
- Chiều cao, cân nặng.

...

SỞ THÍCH

Đá bóng, bóng bàn, ca hát, nấu nướng, đọc sách, chụp ảnh, du lịch, làm thơ, thời trang...

HÃY NHỚ

Một số cơ quan, doanh nghiệp khi tuyển dụng rất khoái các ứng viên có “tài lẻ” về văn nghệ, thể thao...

Một số thú vui và ưa thích của bạn có thể giúp bạn dễ hòa nhập với mọi người.

TRÌNH ĐỘ HỌC VẤN CỦA BẠN?

Tốt nghiệp THCS/THPT/Trung cấp/Cao đẳng/Đại học?

- Học lực xuất sắc/giỏi/khá/trung bình?
- Thành thạo tiếng Anh: nghe, đọc, viết.
- Biết sử dụng các chương trình máy tính như: soạn thảo văn bản, lập trình...

KHẢ NĂNG HÒA NHẬP

Hoạt động lao động ngày nay đòi hỏi sự cộng tác/ biết làm việc trong tập thể (làm việc nhóm).

Nhà văn ngồi một mình để sáng tác, nhưng muốn có ý tưởng hay, có câu chuyện gắn với cuộc đời con người, thì phải hòa nhập với mọi người, với cuộc sống.

Hòa nhập với mọi người là cơ hội tốt để học hỏi cái hay, tránh cái dở.

Nhà tuyển dụng thường đặt câu hỏi: “Bạn có sẵn sàng làm việc theo tổ, nhóm không? và tại sao?”.

Trả lời “Sẵn sàng” thì dễ, nhưng hãy chuẩn bị lý giải là tại sao.

Bạn có lý giải được không?

THÀNH CÔNG NỔI BẬT VÀ THẤT BẠI ĐÃ NẾM TRẢI?

Bạn là người biết rõ hơn ai hết về thành công cũng như thất bại và nguyên nhân của chúng.

- Thành công, ví dụ:

+ Liên tục là học sinh giỏi trong những năm học phổ thông do cần cù, chăm chỉ.

+ Vô địch bóng bàn của nhà trường do thường xuyên tập luyện chăm chỉ và có tinh thần thi đấu cao.

- Thất bại, ví dụ:

+ Đạt điểm kém trong các bài thi do chưa dành thời gian học bài, không cẩn thận trong khi làm bài thi.

+ Mất quan hệ với một người bạn thân do nóng tính.

HÃY NHỚ

Thất bại là mẹ của thành công. Nếu biết xác định đúng nguyên nhân sẽ có các giải pháp đúng và có hiệu quả

5 NĂM NỮA TÔI SẼ LÀM GÌ?

Điều này liên quan đến ước mơ của bạn. Nhưng ước mơ thì có thể kéo dài suốt cuộc đời.

Còn ở đây là một đoạn thời gian xác định để bạn phấn đấu với chương trình/kế hoạch cụ thể.

Bạn đã có mục tiêu chưa? Có kế hoạch chưa? Bạn hãy lập kế hoạch phân bổ thời gian, phương thức thực hiện và các nguồn lực cần huy động để thực hiện “ước mơ 5 năm” này!

CÓ MỘT CÂU NÓI RẤT HAY

“
Điều quan trọng không phải là bạn đã ở đâu, hay bạn đang ở đâu, mà là **BẠN MUỐN ĐI ĐẾN ĐÂU?**
”

BẠN THÍCH HỢP VỚI NGHỀ GÌ?

ĐỂ CHỌN ĐÚNG NGHỀ, NÊN LÀM GÌ?

- Bạn là người quyết định nên chọn nghề nào.
- Ngoài ra, nên tham khảo thêm ý kiến của phụ huynh, thầy cô, chuyên gia, bạn bè và những người thân.
- Hãy hỏi kinh nghiệm của những người đã đi làm.
- Hãy quan tâm tới xu hướng phát triển của thị trường lao động.
- Phán đoán khả năng tìm được việc làm sau khi học xong nghề.
- Không nên chọn nghề theo phong trào, theo sở thích của bạn bè.

BẠN CÓ BIẾT

Từ tháng 6/2018, Bộ Lao động- Thương binh và Xã hội đã đưa vào hoạt động ứng dụng trên thiết bị di động “Chọn nghề”. Ứng dụng cung cấp thông tin liên quan quá trình đào tạo (thời gian, học phí), giới thiệu về nghề, yêu cầu với người học, chuẩn đầu ra... Ứng dụng đã cập nhật danh mục nghề đào tạo trình độ cao đẳng, trung cấp; lưu trữ danh sách và địa chỉ của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp. Đặc biệt các bạn có thể nộp hồ sơ xét tuyển trực tuyến ở bậc trung cấp, cao đẳng nghề cho các trường thông qua ứng dụng này.

Các bạn có thể tải ứng dụng về trên Google Play, App Store

NGUYÊN TẮC CHỌN NGHỀ

Có nhiều nguyên tắc để chọn nghề, tuy nhiên bạn nên chọn theo nguyên tắc

“5 vừa”

- Vừa với **trình độ** (học vấn)
- Vừa với **khả năng**
- Vừa với **tính cách**
- Vừa với **sức khỏe**
- Vừa với **túi tiền**

9 SAI LẦM KHI CHỌN NGHỀ

- Chọn nghề theo kiểu may rủi, phong trào.
- Nghĩ rằng chỉ có nghề được đào tạo tại đại học mới có giá trị và địa vị xã hội.
- Dựa dẫm và quá phụ thuộc vào lời khuyên của người khác.
- Chọn nghề mà không hiểu hết những thuận lợi và khó khăn của nghề.
- Đồng nhất thành tích cao về một vài môn học văn hóa với thành công trong lĩnh vực nghề nghiệp ấy.
- Thiếu tự tin hoặc quá tự tin vào bản thân một cách thái quá khi chọn nghề.
- Chọn nghề chỉ căn cứ vào lực học mà không tính những khả năng, năng khiếu, thiên hướng của mình.
- Chọn nghề theo dư luận đồn thổi.
- Chọn nghề vì sự hào nhoáng bên ngoài của nghề.

BẠN CÓ BIẾT

- Tỷ lệ lao động qua đào tạo chung ở nước ta năm 2018 đạt 58,6%.
- Tỷ lệ sinh viên cao đẳng ra trường có việc làm đạt 79%.
- Tỷ lệ học sinh trung cấp ra trường có việc làm đạt 82%

📍 HỌC NGHỀ Ở ĐÂU?

BẠN CÓ THỂ THEO HỌC

- Hệ thống các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trên cả nước đào tạo nghề từ sơ cấp, trung cấp tới cao đẳng; một số nghề được đào tạo ở bậc đại học.
- Hệ thống các trung tâm dịch vụ việc làm.
- Cơ sở giáo dục, đào tạo nghề của các doanh nghiệp

BẠN NÊN BIẾT

Hiện nay, hệ thống giáo dục nghề nghiệp có 1.942 cơ sở giáo dục nghề nghiệp, gồm: 395 trường cao đẳng, 550 trường trung cấp, 997 trung tâm đào tạo nhiều ngành, nghề khác nhau ở các trình độ sơ cấp, trung cấp và cao đẳng.

LƯU Ý

Khi đăng ký theo học nghề bạn phải tìm hiểu kỹ thông tin nơi bạn đăng ký theo học

PHẦN 2

CÙNG BẠN TÌM VIỆC LÀM

THÔNG TIN TUYỂN DỤNG Ở ĐÂU?

- Thông qua các trung tâm dịch vụ việc làm trực thuộc Sở Lao động – Thương binh và Xã hội tại 63 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.
- Thông qua các Trung tâm Dịch vụ việc làm thuộc Bộ, ngành, tổ chức chính trị - xã hội, trong đó có các trung tâm dịch vụ việc làm của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.
- Thông qua các doanh nghiệp hoạt động dịch vụ việc làm (Navigos, Manpower, Careerlink...)
- Thông tin tuyển dụng trực tiếp tại các doanh nghiệp, các đơn vị tuyển dụng.
- Thông qua các chuyên mục việc làm trên các báo (Lao động, Thanh niên, Tiền phong, Tuổi trẻ...).
- Qua các website điện tử: www.vieclamvietnam.gov.vn, www.mywork.vn, www.sieuthivieclam.vn, www.careerlink.vn...
- Qua các ứng dụng di động (trên Google Play, App Store): Siêu thị việc làm, mywork, JobsGO
- Các cơ sở Đoàn - Hội; cán bộ Đoàn phường, xã, Đoàn trường mà bạn đang sinh hoạt hoặc bạn biết.

LƯU Ý

Vì nhu cầu tìm việc làm của thanh niên rất nhiều nên các bạn cần phải biết thông tin tuyển dụng sớm và nộp hồ sơ nhanh. Có như vậy mới hy vọng nhanh chóng tìm được việc làm.

Cảnh giác với các cá nhân, tổ chức giới thiệu việc làm “ma” hoặc có dấu hiệu lừa gạt, lừa đảo.

HỒ SƠ XIN VIỆC

MỘT BỘ HỒ SƠ XIN VIỆC THƯỜNG BAO GỒM:

- Phiếu đăng ký dự tuyển lao động
- Sơ yếu lý lịch (CV)
- Giấy khám sức khỏe (trong vòng 6 tháng).
- Bằng cấp và chứng chỉ.
- Chứng minh nhân dân
- Các giấy tờ cần thiết khác theo quy định của pháp luật (nếu có)

HÌNH THỨC VÀ NỘI DUNG PHIẾU ĐĂNG KÝ DỰ TUYỂN LAO ĐỘNG

Theo mẫu số 04 ban hành kèm theo Thông tư số 23/2014/TT-BLĐTBXH ngày 29/8/2014 của Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 03/2014/NĐ-CP.

Phiếu đăng ký dự tuyển lao động được xem là công cụ quảng cáo bản thân hiệu quả nhất cho ứng viên. Dựa vào phiếu đăng ký dự tuyển lao động, nhà tuyển dụng sẽ biết được quá trình học tập và làm việc, kỹ năng chuyên môn và các kỹ năng khác ở ứng viên để khai thác sâu hơn, sau đó đưa ra quyết định ở đây có phải là nhân sự phù hợp mà họ đang tìm kiếm hay không.

HÃY NHỚ

- Phiếu đăng ký dự tuyển lao động là hình ảnh của bạn trên giấy.
- Phiếu đăng ký dự tuyển lao động phải trung thực.

THẾ NÀO LÀ MỘT PHIẾU ĐĂNG KÝ DỰ TUYỂN LAO ĐỘNG TỐT?

- Ngắn gọn, sạch sẽ.
- Không sai chính tả, văn phạm.
- Trung thực.
- Thể hiện đủ thông tin có lợi phù hợp với vị trí công việc mình muốn xin vào làm.

PHẦN HỌC VẤN, CHUYÊN MÔN VÀ TAY NGHỀ:

Hãy liệt kê:

- Các cơ sở đào tạo (từ THCS đến cao đẳng, đại học) mà bạn đã theo học.
- Thời gian.
- Bằng cấp hoặc chứng chỉ.
- Nội dung học.
- Các khóa học, đào tạo ngắn hạn.
- Các bằng khen, giấy khen, huy chương (nếu có).

KINH NGHIỆM LÀM VIỆC CỦA BẠN

Hãy liệt kê tất cả các công việc bạn đã làm (dù đó là việc có trả công, không được trả công hay việc tình nguyện). Ngoài ra, bạn có thể liệt kê các hoạt động mà bạn đã tham gia tổ chức trong quá trình tham gia hoạt động Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Sinh viên Việt Nam, Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam.

HÃY NHỚ

- Nêu rõ
- + Tên công việc (tóm tắt nội dung)
- + Nơi làm việc
- + Tên cơ quan sử dụng
- + Thời gian
- + Người có thể xác nhận và số điện thoại của họ (nếu có)

Đừng chỉ tầm tắp làm theo các mẫu CV có sẵn, bạn hãy thử sáng tạo theo cách riêng, tất nhiên vẫn đảm bảo các thông tin cần thiết: Thông tin cá nhân, quá trình học tập, kinh nghiệm làm việc, điểm mạnh - điểm yếu,... để hấp dẫn nhà tuyển dụng. Nhiều vị trí việc làm thì sự sáng tạo rất cần thiết đấy.

VỪA RA TRƯỜNG LÀM SAO CÓ KINH NGHIỆM

Không ít bạn thanh niên khi viết CV đều gặp khó khăn và hoang mang khi kê khai mục kinh nghiệm làm việc.

Vừa ra trường thì kinh nghiệm ở đâu?

BÌNH TĨNH.

Bạn cứ nói là vừa tốt nghiệp, nhưng:

- + Đã học tập tốt trong trường đào tạo
- + Đã thực tập tốt ở xưởng thực hành hoặc ở cơ quan nào đó (có giấy giới thiệu của đơn vị đó càng tốt)
- + Hãy nhấn mạnh khả năng thích ứng với công việc hoặc tinh thần ham học hỏi của mình
- + Hãy nhấn mạnh khả năng chấp nhận mọi thử thách mà cơ quan tuyển dụng yêu cầu.

HÃY CỐ GẮNG

- Trong quá trình học tập ở trường, ngoài giờ học, hãy tham gia một số công việc làm thêm hoặc công việc tình nguyện (trong dịp hè)
- Trong thời gian chờ việc, hãy nhận mọi công việc dù ngắn hạn, thời vụ,... Như thế, bạn vừa có thể kiếm thêm thu nhập, đồng thời vừa thu được kinh nghiệm làm việc.

CHUẨN BỊ THAM GIA THI TUYỂN, PHÒNG VẤN

Thi tuyển, phỏng vấn là cơ hội để người sử dụng lao động tiếp xúc trực tiếp và đánh giá người xin việc từ đó ký kết hợp đồng lao động nếu đạt được yêu cầu mong muốn.

QUY TRÌNH PHÒNG VẤN

Mỗi đơn vị tuyển dụng có thể có quy trình riêng, nhưng có thể tóm tắt như sau:

- Thông báo về cuộc phỏng vấn (ngày, giờ, địa điểm, các tài liệu cần mang theo,...)
- Tổ chức thành "vòng phỏng vấn": vòng 1, vòng 2, vòng 3... (ví dụ: thi viết, thi vấn đáp, ngoại ngữ).
- Qua được vòng này mới đến vòng khác
- Ban giám khảo (có thể gồm nhiều người) lần lượt trao đổi với ứng viên. Ví dụ: người hỏi về chuyên môn, người hỏi về ngoại ngữ...
- Hẹn báo kết quả cho ứng viên.

Được mời phỏng vấn nghĩa là người tuyển dụng đã có ấn tượng tốt với đơn xin việc và CV của bạn!

Đến dự phỏng vấn là một cơ hội để thuyết phục người tuyển dụng bạn là người thích hợp với công việc họ đang cần

Phải chuẩn bị kỹ!

CÁC BƯỚC CỦA MỘT CUỘC PHÒNG VẤN

Thường gồm 5 bước như sau:

- + Mở đầu
- + Kiểm tra một số thông tin liên quan CV
- + Hỏi đáp về nghiệp vụ liên quan đến vị trí tuyển dụng
- + Kết thúc
- + Quyết định của Ban giám khảo

CHUẨN BỊ CHO MỘT CUỘC PHÒNG VẤN

Hãy gặp bạn bè, người thân đã từng dự phỏng vấn để hỏi han kinh nghiệm

Hãy thu thập một số thông tin về nơi mình xin việc (qua quảng cáo trên báo chí, truy cập trên mạng, nếu có người quen đang làm việc ở đấy thì rất tốt,...)

Hãy tìm hiểu về nội dung công việc vị trí đang tuyển dụng, yêu cầu của nó (ví dụ: quản lý bán hàng, cán bộ giám sát chất lượng, cán bộ dự án,...)

Hãy thử tập dượt cho cuộc phỏng vấn (đóng kịch), với sự giúp đỡ của người thân, bạn bè...

Các tài liệu cần mang theo

HÃY NHỚ

CHUẨN BỊ KỸ LÀ THẮNG LỢI MỘT NỬA

Yêu cầu đầu tiên là đến đúng giờ!

Hãy đi thử từ nơi ở của mình đến địa điểm phỏng vấn (xe đạp, xe máy, xe buýt...) xem tốn bao nhiêu thời gian để căn giờ cho đúng.

Đến sớm 10 - 15 phút trước giờ để có thời gian thư giãn và chuẩn bị

HÃY NHỚ

Sự vội vã, hốt hải sẽ làm bạn mệt mỏi và mất bình tĩnh

NHỮNG CÂU HỎI THƯỜNG GẶP

1. Tại sao bạn lại muốn làm việc cho tổ chức/công ty của chúng tôi?
2. Bạn có bao giờ mâu thuẫn với bạn bè chưa? Nếu có thì cách giải quyết mâu thuẫn đó là gì?
3. Khi làm việc, nếu gặp khó khăn và bị căng thẳng thì bạn xử lý ra sao?
4. Nếu chúng tôi tuyển dụng bạn thì chúng tôi được lợi cái gì?
5. Cho đến nay, bạn thấy thành công lớn nhất của mình trong cuộc đời là gì?
6. 5 năm nữa, bạn sẽ làm gì?
7. Bạn thích làm việc độc lập, hay theo nhóm, tổ? Tại sao?
8. Bạn bè thường mô tả bạn là người như thế nào?
9. Điểm mạnh và điểm yếu của bạn là gì?
10. Theo bạn ở vị trí mà bạn muốn vào làm việc, vấn đề gì là quan trọng nhất?
11. Nếu được nhận vào làm việc, bạn có cam kết làm việc lâu dài không?

VỀ NGOÀI KHI DỰ PHÒNG VẤN

HÃY NHỚ

Không ít người đã “mất điểm” ngay từ đầu với nhà tuyển dụng khi trình diện với một vẻ ngoài thiếu thiện cảm hoặc các bộ điệu không thích hợp khi nói năng.

THẾ NÀO LÀ VẸ NGOÀI THIẾU THIỆN CẢM?

- + Đầu tóc bù xù, râu ria chưa cạo
- + Tóc nhuộm màu lố lằng
- + Móng tay bẩn, và để dài (với nam)
- + Các hình xăm trổ trên cánh tay, ngực
- + Quần áo nhàu nhĩ
- + Đeo kính râm
- + Chưa vệ sinh răng, miệng
- + Trang điểm lòe loẹt, đeo nhiều đồ trang sức, ăn vận hở hang (với nữ)

THẾ NÀO LÀ BỘ ĐIỀU, NÓI NẶNG KHÔNG THÍCH HỢP?

- Chưa được mời đã kéo ghế ngồi
- Bắt tay hờ hững
- Ánh mắt luôn lảng tránh cái nhìn của người hỏi
- Luôn luôn ngo ngoáy trên ghế ngồi
- Gãi đầu, xoa mũi...
- Nói ngọng, nói lắp, nói lí nhí
- Trả lời vòng vo, không đi vào trọng tâm
- Thiếu khiêm tốn, hoặc tự đánh bóng quá mức

LƯU Ý

- + Bắt tay vừa đủ độ, không hờ hững, không quá mạnh
- + Chỉ ngồi khi được mời
- + Khi nghe câu hỏi và trả lời, luôn nhìn vào mặt người đối thoại
- + Nói nặng khúc chiết, rõ ràng
- + Gặp câu hỏi khó, xin được phép suy nghĩ rồi trả lời
- + Tư thế ngay ngắn trên ghế ngồi
- + Nụ cười đúng lúc rất có giá trị

HÃY NHỚ

- Người hỏi sẽ hài lòng với sự trung thực hơn là mất thời gian nghe diễn đạt loanh quanh
- Hãy tắt hoặc để điện thoại di động ở chế độ im lặng

HÃY NHỚ CÁCH XUNG HÔ!

- Với người nước ngoài, đại từ nhân xưng thường chỉ dùng ở 2 ngôi: với người đối thoại là ngôi thứ hai số ít: ví dụ you (tiếng Anh) Vous (tiếng Pháp)...; với bản thân là ngôi thứ nhất số ít: ví dụ: I (tiếng Anh); Je (tiếng Pháp).
- Với người Việt: tùy độ tuổi, nam, nữ mà xưng hô cho chuẩn, nếu không dễ bị coi là “xấc”.
- Ví dụ:
  - + Với người đối thoại: bác, cô, chú, anh, chị.
  - + Với bản thân: cháu, em, tôi...

HÃY NHỚ

- Lễ phép nhưng không khúm núm!
- Tự tin nhưng không kiêu ngạo.

CÓ THỂ HỎI VÀ KHÔNG NÊN HỎI!

Khi sắp kết thúc phỏng vấn, người ta thường hỏi: Anh chị có cần hỏi gì không? Lúc này, nếu biết nêu câu hỏi phù hợp, rõ ràng thì cũng là một cách thể hiện sự chín chắn, thông minh, góp phần kết thúc tốt đẹp cuộc phỏng vấn.

Các vấn đề định hỏi phải được chuẩn bị trước, có cân nhắc. Không hỏi ngẫu hứng.

HÃY NHỚ

Không hỏi gì, chứng tỏ bạn chuẩn bị kém, thiếu quan tâm với cơ quan tuyển dụng.

Các câu hỏi bạn đặt ra với người phỏng vấn nên xoay quanh chủ đề: Làm thế nào để mình có thể phục vụ tốt nhất, đạt hiệu quả cao nhất.

VÍ DỤ

- + Hướng phát triển các sản phẩm, dịch vụ của công ty trong tương lai gần?
- + Yêu cầu cao nhất đối với người làm việc ở vị trí tuyển dụng là gì?
- + Cơ hội để được học tập, nâng cao trình độ và tay nghề.
- + Vị trí xin vào trước đây có ai làm chưa? Người đó đã thực hiện công việc này thế nào?

HÃY NHỚ

Không đặt các câu hỏi quá quan tâm về vật chất như tiền lương, tiền thưởng, thời hạn nâng lương, nghỉ phép...

NHƯNG

- Nếu được hỏi: “Anh, (chị) muốn có mức lương bao nhiêu?” thì câu trả lời hay nhất là: “Tôi muốn hưởng mức lương phù hợp với năng lực và sự đóng góp của tôi”.
- Sẽ rất có lợi, nếu bạn đã thăm dò để biết được mức lương ở vị trí ấy, như vậy bạn sẽ có vốn khi “thương lượng”.

KẾT THÚC PHÒNG VẤN

Dù quá trình phỏng vấn đã diễn ra như thế nào, hãy kết thúc bằng một nụ cười, một ánh mắt thân thiện và một lời cảm ơn chân thành.

LÀM GÌ SAU KHI DỰ PHÒNG VẤN?

Cho dù chưa biết kết quả cuộc phỏng vấn, thậm chí lường trước khả năng thất bại, bạn hãy viết thư cảm ơn những người đã phỏng vấn bạn.

TẠI SAO? Chứng tỏ bạn là người chín chắn, lịch sự

GỬI THƯ LÚC NÀO? Một ngày sau khi phỏng vấn

GỬI CHO AI? Ban tuyển dụng (hoặc người đã ký giấy mời bạn tham dự phỏng vấn).

HÌNH THỨC THƯ CẢM ƠN: dưới 150 chữ in trên giấy A4. Ngắn gọn. Không sai chính tả và ngữ pháp. Chân thành, không sáo rỗng.

NỘI DUNG THƯ CẢM ƠN:

Gồm 3 phần:

MỞ

Cảm ơn đã được dự phỏng vấn, được trao đổi một cách thẳng thắn.

THÂN

Các câu hỏi và gợi ý của Ban giám khảo đã giúp bạn nhìn rõ thêm những điểm mạnh của mình và những mặt cần rèn luyện thêm; giúp bạn tự tin hơn về khả năng có thể làm việc và thăng tiến ở công ty bạn mong muốn trúng tuyển.

KẾT

Chờ nhận kết quả. Dù được tuyển hoặc không, chúc Công ty đạt nhiều thành tựu mới.

LÀM GÌ NẾU SAU KHI DỰ PHÒNG VẤN KHÔNG ĐƯỢC GỌI LÀM VIỆC?

- Đừng chán nản, bi quan.
- Rút kinh nghiệm để hoàn thiện mình.

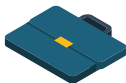
HÃY NHỚ

- Thất bại là mẹ thành công.
- Còn nhiều cơ hội việc làm phía trước.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ GIỮ ĐƯỢC VIỆC LÀM ỔN ĐỊNH?

Bạn nên tuân theo nguyên tắc **“5 phải”**

- Phải tận tâm với công việc
- Phải trau dồi, học tập chuyên môn
- Phải thực sự cầu thị (học thầy không tày học bạn)
- Phải tôn trọng kỷ luật lao động
- Phải giữ gìn và rèn luyện sức khỏe

PHẦN 2: CÙNG BẠN TÌM VIỆC LÀM

PHẦN 3

CÙNG KHỞI NGHIỆP

Toàn bộ phần viết nói trên là các kiến thức cơ bản giúp bạn tìm được một công việc “làm công ăn lương”.

Bây giờ, xin giới thiệu một cơ hội làm việc khác đang được nhiều thanh niên say mê và được nhà nước khuyến khích, đó là: **“TỰ TẠO VIỆC LÀM”**. Với một số điều kiện nhất định, bạn có thể tạo ra việc làm cho mình và cả cho người khác nữa. Chúng tôi gọi đó là **KHỞI SỰ DOANH NGHIỆP** hoặc gọi tắt là **KHỞI NGHIỆP**.

Nghe chữ **DOANH NGHIỆP** bạn đừng cảm thấy to tát quá mà lòng bần khoăn nhé.

Hiểu một cách đơn giản nhất, doanh nghiệp là một tổ chức sản xuất, kinh doanh hoặc dịch vụ theo đúng pháp luật nhằm mục đích kiếm lời.

Như thế, một cửa hàng bún chả, một tiệm cắt tóc hoặc sửa chữa xe máy, một “shop” thời trang v.v.. đều là doanh nghiệp. Ở đây, bạn có thể vừa là chủ, vừa là nhân viên, vừa là kế toán vừa là thủ quỹ, vừa là người mua hàng, vừa là người bán hàng... Thật năng động, phải không?

Muốn khởi sự doanh nghiệp, trở thành ông chủ, bà chủ của doanh nghiệp, bạn cần có một số tố chất. Kể ra thì nhiều, nhưng quan trọng nhất là:

- Có kiến thức sâu về lĩnh vực định khởi sự.
- Có ý tưởng kinh doanh
- Có óc sáng tạo
- Có tính kiên nhẫn
- Có tinh thần tự tin
- Có kỹ năng lập kế hoạch và giải quyết vấn đề
- Có kỷ luật
- Có sự tháo vát
- Có “gan” chấp nhận thử thách và rủi ro (hay có chí làm quan, có gan làm giàu).

Khi đã quyết định khởi sự doanh nghiệp, dù là sản xuất hay kinh doanh một mặt hàng gì (ví dụ quần áo may sẵn, cây cảnh...), hoặc làm dịch vụ gì (ví dụ cắt tóc, sửa chữa xe máy...) bạn phải trả lời cho được 5 câu hỏi:

1. Ai là khách hàng của tôi?
2. Họ cần cái gì?
3. Họ cần (mua) lúc nào ?
4. Họ mua ở đâu?
5. Vì sao họ mua ?

HÃY NHỚ

Kinh doanh cái xã hội đang cần,
không phải kinh doanh cái bạn
đang có

Có 3 vấn đề ảnh hưởng đến tiến độ khởi sự doanh nghiệp của bạn. Đó là: vốn, công nghệ và lao động.

VỐN Ở ĐÂU ?

Nguồn vốn để sản xuất, kinh doanh, làm dịch vụ có thể được hình thành từ vốn tự có và vốn vay.

Vốn tự có bao gồm:

- + Tiền tiết kiệm cá nhân
- + Vốn góp của gia đình, người thân, bạn bè
- + Của một số người khác đóng góp vào

Có một câu nói rất hay: “Làm giàu bằng nguồn tiền của mình đã là giỏi; nhưng làm giàu bằng nguồn tiền khác mới là xuất sắc!”

Cái “nguồn tiền khác” ấy, bạn có thể vay từ những tổ chức cho vay.

Tổ chức cho vay bạn nghĩ đến đầu tiên chắc hẳn là một ngân hàng. Hãy cân nhắc kỹ vì đây là các cơ sở kinh doanh tiền tệ nên lãi suất mang tính thị trường, có khi khá cao đấy!

Bạn hãy tranh thủ các nguồn vốn vay có chính sách ưu đãi. Ví dụ: Vay xoá đói giảm nghèo, vay giải quyết việc làm (quỹ quốc gia việc làm); vay kích cầu (có tính thời điểm, chẳng hạn khi có khủng hoảng kinh tế).

Để biết thêm những nội dung này, bạn hãy liên hệ với tổ chức Đoàn – Hội, Ngân hàng chính sách xã hội địa phương...

CÔNG NGHỆ GÌ ?

Ở đây không đặt vấn đề công nghệ hiện đại, vì gần như lúc đầu bạn chưa đủ tiền để mua nó. Bạn hãy trang bị cho cơ sở của mình công nghệ thích hợp.

Để có thông tin về công nghệ , bạn nên:

- Đọc thêm các tài liệu chuyên môn
- Học hỏi người đi trước
- Đi thăm các cuộc triển lãm có liên quan.

Công nghệ thích hợp được biểu thị qua 6 đặc tính dưới đây:

1. Đơn giản: Dễ vận hành, dễ sửa chữa
2. Hiệu quả: Đáp ứng được mục tiêu đã đặt ra
3. Sẵn có: Dễ tìm, dễ mua
4. Linh hoạt: Dễ thay đổi, cải tiến
5. Bền chắc: Ít hỏng hóc, ít trục trặc
6. Năng suất: Tận dụng được nguồn lực

địa phương.

Lưu ý rằng, các trang thiết bị và công nghệ mà doanh nghiệp lớn loại ra, có thể được tận dụng có kết quả ở nhiều doanh nghiệp nhỏ.

LAO ĐỘNG ?

Như trên đã nói, tự tạo ra việc làm là tự giải quyết việc làm cho mình và còn có cơ hội tạo việc làm cho người khác nữa. Nghĩa là bạn trở thành người chủ, thuê mướn lao động và trả công cho họ.

Hãy chọn những người tốt nhất cho công việc, đáp ứng các phẩm chất và năng lực chuyên môn cần thiết thông qua phỏng vấn và làm thử ?

Để kinh doanh tốt, ngoài những sách báo tài liệu chuyên môn; có 2 tài liệu “gối đầu giường” cần nhớ là **LUẬT DOANH NGHIỆP**, **LUẬT HỖ TRỢ DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ** và **LUẬT LAO ĐỘNG**. Trong quản lý lao động, bạn nên lưu ý những điều sau đây:

- Luôn lắng nghe, chia sẻ và thông cảm
- Không quá chặt chẽ song cũng không buông thả
- Tin tưởng và trao trách nhiệm rõ ràng
- Thân mật nhưng không suông sã
- Đối xử công bằng.

Đương nhiên để khởi sự và điều hành một doanh nghiệp còn nhiều nội dung quan trọng khác như đầu vào (nguyên liệu, vật liệu...), đầu ra (khách hàng, thị trường, tiếp thị...), kế toán tài chính ở doanh nghiệp,

lựa chọn địa điểm sản xuất kinh doanh, dịch vụ...

Toàn bộ những vấn đề này bạn có thể học ở các lớp chuyên đề của các tổ chức (hiệp hội) doanh nghiệp nhỏ và vừa ở địa phương, các khoá đào tạo kiến thức khởi sự doanh nghiệp và lập nghiệp của Đoàn – Hội, hoặc các lớp do Phòng thương mại và công nghiệp Việt Nam, Hội doanh nhân trẻ Việt Nam tổ chức.

Những phần giới thiệu ở trên chỉ là những nét cơ bản nhất có tính thông tin thay đổi sơ bộ, song chắc chắn đã giúp bạn những ý niệm ban đầu về khởi sự doanh nghiệp v.v...

10 ĐIỀU NÊN LÀM TRƯỚC KHI KHỞI NGHIỆP, LẬP NGHIỆP

1. Trao đổi ý tưởng với người thân, những người có kinh nghiệm.
2. Tìm đến tổ chức Đoàn - Hội để có thể tiếp cận các nguồn vốn ưu đãi, được tư vấn kinh nghiệm.
3. Tham gia khóa đào tạo tư vấn kinh nghiệm khởi sự doanh nghiệp miễn phí.
4. Tìm hiểu kỹ các nguồn vốn có thể vay với điều kiện tín dụng ưu đãi.
5. Tìm hiểu kỹ các cơ sở vật chất có thể sử dụng miễn phí hoặc thuê với giá ưu đãi.
6. Tìm hiểu các nguồn cung cấp nguyên liệu giá rẻ, chất lượng ổn định, điều kiện giao thông thuận lợi.
7. Tính toán chi phí thấp.
8. Tham quan, khảo sát tìm hiểu thực tế ngành nghề mà bạn đang khởi nghiệp.
9. Tìm hiểu mối quan hệ của những người trong cùng ngành nghề.
10. Tìm hiểu kỹ các thủ tục pháp lý có liên quan.

CHUẨN BỊ KHỞI NGHIỆP NHƯ THẾ NÀO?

Để tăng khả năng thành công khi khởi nghiệp, lập nghiệp, tốt nhất bạn nên lập cho mình kế hoạch sản xuất kinh doanh. Trong kế hoạch cần xác định rõ những nội dung sau đây:

1. Ý TƯỞNG SẢN XUẤT KINH DOANH

- Là một điều vô cùng quan trọng.
- Lịch sử đã chứng minh, ý tưởng, dù cho điên rồ hay vĩ đại, thì cũng đều có những khả năng thành công.
- Ví dụ: Khi Bill Gates từ bỏ trường đại học để thành lập công ty thì lúc đó, nhiều người coi đó là điên rồ nhưng cuối cùng, thế giới ai cũng biết đến sự thành công của ông bởi vì ông đã nung nấu một ý tưởng kinh doanh tuyệt vời.

Để có ý tưởng kinh doanh, bạn có thể tham gia các hội thảo đầu tư kinh doanh, các buổi sinh hoạt của câu lạc bộ doanh nhân, doanh nghiệp hoặc ý tưởng có thể xuất phát từ nhu cầu, từ thực tiễn nơi bạn sinh sống và làm việc.

2. ĐẶT RA MỤC TIÊU KINH DOANH VÀ NHỮNG THÀNH QUẢ CẦN ĐẠT ĐƯỢC

Bạn sẽ phải trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn sẽ đạt được cái gì từ việc kinh doanh của bạn về mặt thời gian, tiền bạc và kinh nghiệm?
- Làm thế nào để đo lường mức độ thành công của việc kinh doanh đó (ví dụ như tổng doanh thu, lợi nhuận ròng, bao nhiêu nhân công, bao nhiêu thị phần)?
- Sau bao lâu thì có thể đo lường mức độ thành công đó (một năm, hai năm hay năm năm)?

3. NGHIÊN CỨU VÀ PHÂN TÍCH THỊ TRƯỜNG:

- Phải xem xét trên thị trường đã có những công ty, tổ chức nào đã kinh doanh trong lĩnh vực đó?
- Sự thành công của họ như thế nào?
- Khách hàng của họ là ai?
- Nhu cầu của thị trường trong tương lai như thế nào...
- Nếu như bạn không có chuyên môn trong lĩnh vực nghiên cứu và phân tích thị trường, tốt nhất là bạn nên tìm đến một công ty tư vấn.

4. PHÂN TÍCH THẾ MẠNH, ĐIỂM YẾU, CƠ HỘI VÀ NGUY CƠ

- Một kế hoạch kinh doanh hoàn chỉnh không thể thiếu mục này.
- Hơn ai hết, bạn phải biết thế mạnh và điểm yếu của bạn khi thực hiện mục tiêu sản xuất kinh doanh đó.

Ví dụ như bạn là một chuyên gia máy tính và bạn muốn kinh doanh trong lĩnh vực máy tính thì đó là điểm mạnh trong lĩnh vực mà bạn đang kinh doanh nhưng điểm yếu có thể là bạn chưa có kinh nghiệm quản lý, kinh nghiệm marketing...

- Phân tích thị trường cũng giúp cho bạn dự đoán những cơ hội và thách thức đe dọa tới sự thành công của ý tưởng kinh doanh đó khi bắt tay vào thực hiện.

5. XÁC LẬP MÔ HÌNH TỔ CHỨC KINH DOANH

- Luật Doanh nghiệp năm 2005, quy định những loại hình kinh doanh như sau: Doanh nghiệp tư nhân, công ty TNHH, công ty cổ phần, công ty hợp doanh...
- Dựa vào phân tích hạn chế và lợi thế của từng loại hình doanh nghiệp, bạn sẽ quyết định đăng ký kinh doanh theo mô hình doanh nghiệp nào.

Xin giới thiệu với bạn một số ưu và nhược điểm của các hình thức sở hữu, hình thức doanh nghiệp để bạn tham khảo:

HÌNH THỨC	ƯU ĐIỂM	NHƯỢC ĐIỂM
Công ty cổ phần	<ol style="list-style-type: none"> Chỉ chịu trách nhiệm trong phạm vi số vốn đã góp. Khả năng huy động vốn cao thông qua phát hành cổ phiếu Quy mô hoạt động lớn và khả năng mở rộng kinh doanh trong hầu hết các lĩnh vực ngành nghề Hiệu quả hoạt động cao do độc lập giữa quản lý và sở hữu 	<ol style="list-style-type: none"> Chi phí cho việc thành lập cao. Khả năng bảo mật kinh doanh và tài chính bị hạn chế. Khả năng thay đổi phạm vi lĩnh vực, hoạt động kinh doanh không linh hoạt. Quyền điều hành bị hạn chế
Công ty trách nhiệm hữu hạn 1 thành viên	<ol style="list-style-type: none"> Chủ sở hữu có toàn quyền quyết định. Có tư cách pháp nhân. 	<ol style="list-style-type: none"> Việc huy động vốn bị hạn chế.

HÌNH THỨC	ƯU ĐIỂM	NHƯỢC ĐIỂM
	<p>3. Chỉ chịu trách nhiệm hữu hạn về tài sản trong phạm vi số vốn đưa vào kinh doanh.</p>	<p>2. Khi huy động thêm vốn của cá nhân, tổ chức khác sẽ phải chuyển đổi sang công ty Trách nhiệm hữu hạn 2 thành viên hoặc công ty cổ phần.</p> <p>3. Chỉ có thể tăng vốn điều lệ công ty, không được giảm vốn.</p>
<p>Công ty trách nhiệm hữu hạn 2 thành viên trở lên</p>	<p>1. Tiềm lực vốn dồi dào do huy động vốn từ nhiều người góp vốn.</p> <p>2. Có tư cách pháp nhân, chịu trách nhiệm về khoản nợ và nghĩa vụ tài sản khác của công ty theo phạm vi số vốn góp.</p> <p>3. Mọi quyết định kinh doanh được thu thập ý kiến của các thành viên góp vốn.</p>	<p>1. Không được phát hành cổ phiếu nên huy động vốn còn hạn chế.</p> <p>2. Giới hạn số thành viên không quá 50 người.</p> <p>3. Khi quyết định cần ít nhất các thành viên chiếm 51%- 81% tổng số vốn góp chấp nhận</p>

HÌNH THỨC	ƯU ĐIỂM	NHƯỢC ĐIỂM
Hợp tác xã	<ol style="list-style-type: none"> 1. Thu hút đông đảo người lao động tham gia 2. Mọi xã viên đều bình đẳng trong việc tham gia quyết định các vấn đề liên quan không phân biệt nhiều vốn hay ít vốn 3. Cơ cấu tổ chức giúp đỡ tất cả các thành viên. 4. Rủi ro được chia sẻ. 5. Dễ làm tăng vốn. 6. Kết hợp được các kỹ năng của cá nhân. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Không khuyến khích được người nhiều vốn 2. Các Quyết định bị hạn chế do sở hữu của các xã viên 3. Quyền lực bị chia sẻ. 4. Những vấn đề về giới hạn.
Doanh nghiệp tư nhân	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kiểm soát được rủi ro trong điều kiện chỉ 01 người làm đại diện theo pháp luật. 2. Dễ dàng trong việc đưa ra các quyết định do chỉ có 1 chủ sở hữu duy nhất 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Không có sự liên kết góp vốn 2. Không tách bạch được tài sản riêng của chủ doanh nghiệp tư nhân với tài sản của doanh nghiệp 3. Dễ xảy ra quyết định độc đoán, thiếu tính khách quan

6. LÊN KẾ HOẠCH MARKETING

Nhằm lôi kéo khách hàng và quan trọng hơn là để giữ khách hàng khi đã sử dụng sản phẩm và dịch vụ của bạn.

Luôn đặt câu hỏi:

- Làm thế nào để khách hàng biết sản phẩm và dịch vụ của doanh nghiệp?
- Chiến lược marketing nào là tốt nhất để làm điều đó?

Để trả lời, hãy dựa vào Ba nguyên tắc cơ bản:

- Phân loại khách hàng.
- Lựa chọn đối tượng khách hàng công ty hướng tới.
- Xác định vị thế tương lai của công ty.

NÊN NHỚ

Khách hàng phải là điểm xuất phát, đồng thời là điểm chốt cuối cùng của mọi hoạt động marketing.

5 câu hỏi về thị trường mà bạn cần phải tìm hiểu và tự trả lời đó là:

Câu hỏi	Các yếu tố	Nguồn thông tin
1. Ai là khách hàng của tôi ?	<ul style="list-style-type: none"> - Giáo dục - Dân số - Cấu trúc gia đình - Kinh tế - Nhà ở 	<ul style="list-style-type: none"> - Giáo dục: Số lượng các trường học (tất cả các trình độ); trình độ giáo dục (trung bình, khuyến hướng). - Dân số: Số lượng; sự sinh trưởng; suy giảm; sự biến động (đến và đi); lứa tuổi (trung bình, khuyến hướng), tình trạng hôn nhân (số lượng, khuyến hướng). - Cấu trúc gia đình: số lượng, thành phần, khuyến hướng. - Kinh tế: mức độ thu nhập cá nhân; quyền sở hữu (đất đai, nhà cửa, xe cộ, tiền vốn). - Nhà ở: độ tuổi mua nhà; kiểu sở hữu; số tiền thuê nhà; khuyến hướng.
2. Họ cần gì ?	Sản phẩm hay dịch vụ	<ul style="list-style-type: none"> - Điều tra thị trường (chính thức) - Những quan sát ngẫu nhiên

Câu hỏi	Các yếu tố	Nguồn thông tin
3. Khi nào họ mua?	Tính toán thời gian	- Hàng ngày - Ngày lĩnh lương - Hoàn cảnh đặc biệt
4. Họ mua ở đâu ?	Vị trí mặt bằng	- Thị trường - Trung tâm thương mại - Vận chuyển (đến đó bằng cách nào ? - Vị trí phù hợp (các yếu tố con người) - Mối quan tâm của cộng đồng
5. Vì sao họ mua ?	Yêu cầu Hiệu quả	- Sức mua của người dân - Thói quen và khuynh hướng mua hàng - Thay thế hàng cũ - Có công nghệ hoặc kiểu dáng mới nhất

7. LẬP KẾ HOẠCH VẬN HÀNH

- Tập trung vào các hoạt động hàng ngày của doanh nghiệp, như: nhân sự, phương tiện máy móc và quy trình lưu hoàn công việc.

- Những văn bản pháp lý nào điều chỉnh hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp của bạn.

8. CÓ SẴN KẾ HOẠCH QUẢN LÝ CON NGƯỜI

- Lên cơ chế kiểm soát sự vận hành công việc kinh doanh của bạn bao gồm đội ngũ quản lý, nhân viên và những kỹ năng và trình độ của họ.
- Có sự phân công công việc và phân quyền rõ ràng.
- Thường xuyên có các buổi họp đánh giá tình hình hoạt động của các phòng ban.
- Có kế hoạch đào tạo và phát triển nhân viên và các cấp quản lý.

9. KẾ HOẠCH TÀI CHÍNH

- Xác định nguồn tài chính nào để tài trợ cho kế hoạch kinh doanh. (nguồn vốn vay, vốn của chủ sở hữu).
- Sử dụng các nguồn tài chính đó như thế nào?

HÃY NHỚ

Nhiều doanh nhân cho rằng, kế hoạch tài chính là quan trọng nhất quyết định sự sống còn của doanh nghiệp.

Sử dụng nguồn tài chính như thế nào?

Để sử dụng tốt nguồn tài chính, bạn hãy trả lời các câu hỏi sau:

- Dựa trên những số liệu từ nghiên cứu thị trường, bạn sẽ phải đoán định trong năm đầu các dòng tiền sẽ như thế nào?
- Lúc nào sẽ cân bằng thu chi?
- Lúc nào sẽ hoàn vốn?
- Sự luân chuyển của đồng vốn như thế nào?
- Vốn luân chuyển là nguyên nhân mà nhiều doanh nghiệp mới thường thất bại vì vậy nên lập kế hoạch chi tiết cho vấn đề này là một vấn đề sống còn.

Ví dụ như bạn cần phải đảm bảo rằng trong khi bạn đang trông chờ các nguồn thu vào thì đã có đủ một khoản tiền trang trải các chi phí cho nhà cung cấp.

10. KẾ HOẠCH THỰC HIỆN

- Liệt kê các hoạt động chi tiết để doanh nghiệp đạt được mục đích đề ra và càng chi tiết càng tốt.
- Đặt ra những ưu tiên và những hạn định về thời gian cho mỗi công việc để giúp bạn có thể theo dõi và đo lường mức độ hoàn thành công việc.
- Dành thời gian cho những công việc phát sinh và những khó khăn khách quan.
- Hãy thường xuyên rà soát lại và bổ sung thêm cho kế hoạch đó.
- Luôn đặt mục tiêu cho mỗi công việc cụ thể và đánh giá mức độ thành công của mỗi mục tiêu đó.

Để có một kế hoạch sản xuất kinh doanh hoàn hảo?

- Một kế hoạch kinh doanh dù hoàn hảo cũng sẽ khó thành công nếu như bạn không tính đến cuộc sống cá nhân.
- Khi kết hợp tất cả các mục tiêu kinh doanh của bạn lại với nhau, bạn cũng nên nghĩ đến việc kết hợp cả cuộc sống cá nhân của bạn vào kế hoạch này.
- Đó chính là động lực lớn nhất để đạt mục tiêu hơn bất cứ thứ gì khác

CHÚC BẠN **THÀNH CÔNG!**

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. TS Nguyễn Lê Minh, Cẩm nang tìm việc làm cho lao động trẻ, Tổ chức lao động quốc tế, Hà Nội, 2006
2. Ban Thanh niên Công nhân và Đô thị, Giúp Bạn chọn nghề, Nhà xuất bản Thanh niên, Hà Nội, 2004
3. Nhiều tác giả, KAB-Know About Business, Tổ chức Lao động quốc tế, 2009

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

64 Bà Triệu, Hà Nội – ĐT: (84.04).39434044 – 62631715

Fax: 04.39436024. Website: nxbthanhvien.vn;

Email: nxbthanhvieninfo@gmail.com

Chi nhánh: 27B Nguyễn Đình Chiểu, phường Đa Kao,
Quận 1, TP. Hồ Chí Minh.

ĐT: (08) 39305243

CẨM NANG “CHỌN NGHỀ VÀ VIỆC LÀM”

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc – Tổng biên tập: NGUYỄN XUÂN TRƯỜNG

Chịu trách nhiệm nội dung

TÀO BẰNG HUY

VŨ THỊ GIÁNG HƯƠNG

Biên tập

NGUYỄN LÊ MINH

VŨ PHẠM DŨNG HÀ

LÊ THANH TÚ

NGUYỄN ĐỨC GIA

Bìa và trình bày

ADAMO STUDIO

In 8.000 cuốn, khổ 10 x 16 cm tại Công ty TNHH Đầu tư
xây dựng và truyền thông Thủ đô, địa chỉ: số 26B, ngõ
68/108 phố Triệu Khúc, Tân Triều, Thanh Trì, Hà Nội.

Số xác nhận XB: 4514-2018/CXBIPH/9-183/TN,
theo QĐXB số 1490/QĐ-NXB TN, cấp ngày 04/12/2018

In xong và nộp lưu chiểu năm 2018